

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/113/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3811216328
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3811216328.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej, sudcu Mgr. Ivana Kubínyho a sudkyne JUDr. Gabriely Janákovvej v právnej veci navrhovateľov v 1. rade I. A., nar. XX.X.XXXX, v 2.rade Ing. Y. A., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom K., I. X proti odporkyni JUDr. S. Z., nar. X.X.XXXX, bytom K., I. XX/XX, zastúpenej A3 advokátskou kanceláriou, s.r.o. so sídlom v Trenčíne, Horný Šianec 232, o vrátenie daru, na odvolanie navrhovateľov a odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 4.9.2014, č.k. 9C/154/2011-216, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku o veci samej **p o t v r d z u j e**.

Rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania **m e n í** tak, že navrhovatelia sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť odporkyni náhradu trov konania 1.133,30 eur (z toho 19,90 eur pripadajúcich na súdny poplatok a 1.113,40 eur na trovy právneho zastúpenia), do 60 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, k rukám právnej zástupkyne odporkyne.

Navrhovatelia sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť odporkyni náhradu trov odvolacieho konania 149,85 eur, pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia, do 60 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia, k rukám právnej zástupkyne odporkyne.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) zamietol návrh, ktorým navrhovatelia žiadali vydať spoluvlastnícky podiel 1 na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXX v k.ú. I. X., a to na parc. č. XX, zastavané plochy a nádvoria o výmere 337 m², na parc. č. XX, záhrady o výmere 273 m² a na rodinnom dome č. súpisné XXX, nachádzajúcom sa na parc.č. XX (nehnuteľnosti). Rozhodol tak o návrhu navrhovateľov, ktorí sa ako darcovia domáhali na základe ust. § 630 Občianskeho zákonníka (OZ) uloženia uvedenej povinnosti titulom vrátenia daru od odporkyne ako obdarovanej, a to z dôvodu jej správania sa voči navrhovateľom, ktoré malo byť v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že odporkyňa s navrhovateľmi nekomunikuje, nezaujíma sa o nich, ignoruje ich a neprejavila žiadny záujem ani o darované nehnuteľnosti, ich údržbu a platenie dane. Tento stav trvá nepretržite od augusta 2004. Navrhovateľov považuje za cudzie osoby, matku oslovuje pani A., a navrhovateľom vyčíta ich správanie sa z minulosti. Okresný súd mal za preukázanú existenciu listu odporkyne navrhovateľom z 11.7.2006 s obsahom: „...dajte si hoci v montážnej jame vybudovať hrobku...“ a vyjadrenie odporkyne z 28.10.2010: „...keby sa nechovali ako hyeny, mohli sa mať dobre dodnes“ ako aj vyjadrenie odporkyne z 5.4.2011: „Majú presne takú starobu akú si zaslúžili.“ Na základe právneho posúdenia podľa § 630 OZ a riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu vyjadreným v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí okresný súd konštatoval, že pod pojem hrubé porušenie dobrých mravov spadajú skutočne najzávažnejšie zo závažných porušení spoločenských,

kultúrnych a mravných noriem, rešpektovaných rozhodujúcou časťou spoločnosti a majúcich povahu základných noriem. Nezúčujem o darcov, ich ignorácia a ani nezúčujem o darované nehnuteľnosti, ich údržbu a platenie dane, tak ako

boli zistené takýmto konaním, v danom prípade nie je. Rovnako vyjadrenia odporkyne na adresu navrhovateľov, i keď neslušné, nie sú hrubým porušením dobrých mravov a právo na uplatnenie žalovaného nároku pre vyjadrenie odporkyne z 11.7.2006 bolo v čase podania návrhu (29.9.2011) premlčané. Za konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi nepovažoval podanie návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva no ani stav, ktorý by vyhovením takémuto návrhu vznikol. Ani podanie trestného oznámenia odporkyňou na jedného z darcov, ktoré sa ukáže ako neopodstatnené nemožno podradiť pod hrubé porušenie dobrých mravov a možno tu odkázať na totožný záver rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 53/2006 zo dňa 1. novembra 2010 (Zo súdnej praxe 56/2010 alebo ASPI ID: JUD55492SK).

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 150 ods. 1 O.s.p. a úspešnej odporkyni priznal iba náhradu súdnych poplatkov, pretože mal za dané dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce v správaní sa odporkyne v rozpore s dobrými mravmi, i keď nie v hrubom rozpore a spočívajúce tiež v osobných a majetkových pomeroch navrhovateľov, pre ktoré by ich zaplatenie náhrady trov 5.695,30 eur existenčne ohrozilo. Obaja navrhovatelia sú totiž starobní dôchodcovia s dôchodkom 440 eur a 414 eur mesačne, z ktorého uhrádzajú všetky svoje náklady na živobytie ako aj lieky po 20 eur, resp. 30 eur mesačne.

Proti rozsudku okresného súdu podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovatelia. Namietali, že krajský súd vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí nezohľadnil, že sa k odvolaniu odporkyne vyjadrili a ich vyjadrenie v rozhodnutí opomenul. Navrhovatelia zastávali názor, že odporkyňa sa k nim dlhodobo správala v hrubom rozpore s dobrými mravmi, o čom svedčí aj to, že odporkyňa prestala navrhovateľku 2/ vnímať ako matku a svojimi úkonmi vážne ohrozila existenciu navrhovateľov, ktorí sa v dôsledku úkonov odporkyne mohli stať bezdomovcami. Písomne prezentovala názor, že si navrhovatelia môžu v garáži urobiť hrobku a nenávisť voči ním je zrejmá aj z ďalších vyjadrení odporkyne. Navrhovatelia považovali za splnené všetky podmienky pre vrátenie daru. Okresnému súdu vytýkali, že neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal všetky navrhnuté dôkazy, a to výsluch odporkyne. Za nepravdivé považovali navrhovatelia tvrdenie, že správanie odporkyne voči ním bolo reakciou na ich nevhodné správanie voči nej. Navrhovatelia považovali

za správny skorší rozsudok okresného súdu, ktorý návrhu vyhovel. Pokiaľ následne Krajský súd tento zrušil, pretože konanie odporkyne nepovažoval za hrubé porušenie dobrých mravov, vzniká otázka, čo je, a čo nie je spoločnosti konaním v súlade s dobrými mravmi, a kde je hranica medzi tým, čo je považované za porušenie dobrých mravov a čo za hrubé porušenie dobrých mravov. S odkazom na ustanovenie § 1 O.s.p. považovali navrhovatelia za významné, aby súdy nerozhodovali len formálne, ale zohľadnili aj spravodlivosť. Navrhovatelia poukázali tiež na to, že vrátenia daru sa nedomáhali v záujme získať späť majetok, ale v záujme ochrany svojho práva na bývanie, ktoré odporkyňa ohrozila svojím návrhom na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. V rámci neho prejavila absolútny nezúčujem o to, kde budú navrhovatelia bývať. Pokiaľ takéto konanie nie je posúdené ako konanie v hrubom rozpore s dobrými mravmi, je to len obrazom morálneho úpadku spoločnosti. Napadnutý rozsudok žiadali navrhovatelia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov žiadala napadnutý rozsudok vo výroku vo veci samej potvrdiť.

Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie aj odporkyňa, a to do výroku o trovách konania. Namietala, že pokiaľ okresný súd vyhlásil rozsudok vo výroku o trovách konania tak, že tieto priznal odporkyni vo výške, ktorá bude vyčíslená v písomnom vyhotovení rozhodnutia, nemohol písomné vyhotovenie založiť na použití § 150 O.s.p., keď o tomto ustanovení pri vyhlásení rozsudku nebola zmienka. Odporkyňa tiež nepovažovala za dané dôvody hodné osobitného zreteľa na strane navrhovateľov. Poukázala na to, že návrh bol na neúspech odsúdený od počiatku, pričom ona už pri prvom úkone poukazovala na to, že dôvody na vrátenie daru neexistujú. Napriek tomu okresný súd vykonal vo veci viaceré pojednávania, v dôsledku ktorých vznikali odporkyni trovy konania. Odporkyňa považovala za neúnosné, aby účastník neniesol žiadnu zodpovednosť za výsledok sporu, a to zvlášť v prípade zjavne šikanóznej žaloby. Nie je správny ani záver okresného súdu o majetkových pomeroch navrhovateľov, ktorí majú úspory a túto skutočnosť okresný súd vôbec nezohľadnil. Vo výroku o trovách

konania preto odporkyňa žiadala napadnuté rozhodnutie zmeniť a priznať plnú náhradu vyčíslených trov prvostupňového konania ako aj náhradu trov odvolacieho konania.

Navrhovatelia vo vyjadrení k odvolaniu odporkyne žiadali rozhodnutie vo výroku o trovách konania potvrdiť a považovali ho za vecne správne.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v medziach odvolania a zistil, že je potrebné rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je v tomto výroku vecne správny a vo výroku o trovách konania zmeniť podľa § 220 O.s.p. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Podľa obsahu odvolania navrhovatelia uplatňujú odvolací dôvod podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. (rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Toto pochybenie je mylná aplikácia (a výklad) právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť. Za nesprávne právne posúdenie veci považujú navrhovatelia hodnotenie správania sa odporkyne voči nim ako nedosahujúce intenzitu hrubého porušenia dobrých mravov. K tejto otázke právneho posúdenia veci sa krajský súd vyjadril vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, nenachádza dôvod na zmenu svojho právneho názoru, a v plnej miere naň odkazuje. Rovnako vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí krajský súd riešil otázku posudzovania miery porušovania dobrých mravov. Tým, že okresný súd sa dôsledne riadil právnym názorom krajského súdu vyjadreným v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí, nie je odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci naplnený.

Ohľadom skutkovej stránky veci, vytykajú navrhovatelia okresnému súdu nevykonanie dôkazu výsluchom odporkyne, čím uplatňujú dôvod na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Ten je daný v prípade, ak účastník konania navrhol dôkaz, ktorý bol spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej a súd ho nevykonal, čím vzniká nedostatok v skutkových zisteniach, ktorý treba odstrániť.

Z obsahu spisu je zrejmé, že odporkyňa nemala záujem sa osobne zúčastňovať konania, čo prakticky vylučovalo jej výsluch. I keď ustanovenie § 131 ods. 1 O.s.p. ukladá účastníkovi povinnosť ustanoviť sa na súdom nariadený výsluch a vypovedať, nie je súd oprávnený účastníka k jeho výpovedi nijako nútiť. To ani v prípade, že výsluch navrhuje protistrana. Pokiaľ teda účastník odmietne v konaní vypovedať, ako v tomto prípade, nemôže

nevykonanie dôkazu jeho výpoveďou predstavovať pochybenie zo strany súdu. Na rozdiel od výpovede svedka totiž súd nemá žiadne prostriedky, ktorými by účastníka k výpovedi primäl. Sankciou za nesplnenie povinnosti vypovedať, je pre účastníka spravidla strata jedného z dôkazov, ktorými môže preukázať svoje tvrdenia. Pokiaľ o výpoveď účastníka ako dôkaz opiera svoje tvrdenia protistrana, berie na seba riziko nepriaznivej dôkaznej situácie, spočívajúce práve v tom, že účastník využije možnosť nevypovedať vo svoj neprospech. Tak aj v tomto prípade nepredstavuje nevykonanie dôkazu výsluchom odporkyne danosť odvolacieho dôvodu podľa § 205 ods. 2 písm. c) O.s.p.

Pochybením okresného súdu napokon nemôže byť ani prípadné opomenutie vyjadrenia k odvolaniu zo strany krajského súdu pri rozhodovaní o odvolaní proti prvému rozsudku súdu prvého stupňa.

Vzhľadom na uvedené krajský súd napadnuté rozhodnutie vo veci samej potvrdil.

O odvolaní odporkyne proti výroku o trovách konania však rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie zmenil a odvolaniu odporkyne čiastočne vyhovel. V tomto prípade neboli dôvodne uplatnené námietky porušenia princípu viazanosti súdu vyhláseným rozhodnutím. Ako vyplýva zo zápisnice z pojednávania, na ktorom bol vyhlásený rozsudok vrátane výroku o trovách konania, neobsahovalo vyhlásené rozhodnutie o trovách konania iba ich výšku, a to s odkazom na špecifikáciu v písomnom vyhotovení rozhodnutia. Tento postup je plne v súlade s ust. § 151 ods. 5 O.s.p., ktoré umožňuje určiť výšku náhrady trov až v písomnom vyhotovení rozhodnutia. To aj za situácie, že v čase vyhlásenia rozhodnutia má súd vyčíslenie trov konania k dispozícii. Vyhlásením rozhodnutia neuzavretá otázka výšky trov potom umožňuje pri ich určení v písomnom vyhotovení aj použitie ust. § 150 O.s.p. Pre použitie tohto ustanovenia je totiž práve výška trov často určujúca.

Okresný súd však pri rozhodovaní o trovách neprijal náležité hodnotenie dôvodov hodných osobitného zreteľa v otázke majetkových pomerov navrhovateľov. Pri ich príjmoch (440 eur a 414 eur) je dôvodné zaviazat' ich k náhrade trov konania aspoň čiastočne, a to v rozsahu 20 %, ktorý potom z celkových trov konania 5.666,50 eur predstavuje sumu

1.133,30 eur. Už jej zaplatenie predstavuje pri príjmoch navrhovateľov hraničnú ekonomickú záťaž, a preto krajský súd určil lehotu na splnenie tejto povinnosti až na 60 dní od právoplatnosti. Čo sa týka poukazu odporkyne na úspory navrhovateľov, tieto odporkyňa bližšie nešpecifikovala. Pri bežných osobných, sociálnych a príjmových pomeroch dôchodcov, ktoré sú dané aj na strane navrhovateľov, treba úspory v istom rozsahu považovať za poistku nevyhnutnú na riešenie nepredvídaných situácií, a nie bez ďalšieho za dôkaz o priaznivých majetkových pomeroch. Vzhľadom na uvedené krajský súd rozhodnutie o trovách konania zmenil tak, že navrhovateľom uložil povinnosť zaplatiť trovy konania správne vyčíslené právnu zástupkyňou odporkyne v podaní doručenom súdu dňa 8.9.2014 (s výnimkou výšky odmeny správne určenej vo výške 512,85 eur), a to v rozsahu 20 %. Toto rozhodnutie zodpovedá doterajšej praxi krajského súdu v obdobných veciach (rozhodnutie KS v TN 17Co/21/2015 zo dňa 3.2.2016).

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p., pretože v odvolacom konaní o veci samej bola plne úspešná odporkyňa. V rovnakom rozsahu prihliadal na vyššie uvedené dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 150 ods. 1 O.s.p.) na strane navrhovateľov, a preto aj v odvolacom konaní znížil povinnosť náhrady trov konania na 20 %. Priznané trovy odvolacieho konania spočívajú v odmene za vyjadrenie k odvolaniu 512,85 eur (§ 13a ods. 1 písm. c) v spojení s § 10 ods. 1 Vyhl. č. 655/2004 Z.z). + režijný paušál 8,04 eur, v odmene za odvolanie proti trovám 95,45 eur (§ 13a ods. 2 písm. b) v spojení s § 10 ods. 1 (pri základe 5.567 eur, ktorý bol predmetom odvolania) Vyhl. č. 655/2004 Z.z). + režijný paušál 8,04 eur a 20 % DPH zo sumy uvedených položiek (624,38 eur), t.j. 124,88 eur, spolu 749,26 eur z čoho 20% predstavuje 149,85 eur. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.